

ЕДИН ОБНОВЕН УЧЕБНИК ЗА НАПРЕДНАЛИ

Стойна Пороманска (2020). „*Ta νέα ελληνικά για προχωρημένους. Ελληνοβουλγαρικά παράλληλα κείμενα (γ')*“/, „Новогръцки език за напреднали. Гръцко-български текстови паралели (III)“, Велико Търново: Ровита, 464 стр. ISBN: 9789548914413

Калин Василев

Академия на MBP

Учебникът „Новогръцки език за напреднали. Гръцко-български текстови паралели“ (III) на Стойна Пороманска основно е предназначен за студенти от филологическите специалности на университетите, в които се изучава новогръцки език. Излиза от печат през 2020 г. и въпреки че е обозначен като γ' (на гръцки трета част), той не е предназначен за студенти, владеещи езика на по-високо ниво спрямо съдържанието на изданието през 2000 г. учебник „Новогръцки език за напреднали. Гръцко-български текстови паралели“ (II), а представлява надграждане и актуализиране на информацията, т.е. актуализиране на съдържанието на текстовете от гръцките и българските медии (печатни и електронни) в сравнение с предшественика си, където текстовете обхващат тематиката до 2000 г. В новото издание срещаме текстови паралели до началото на 2020 г., потвърждение на думите на авторката в предговора (стр. 5), че „...автентичният текст на актуална тематика е най-добрият стимул за произвеждане на реч“.

В структурно отношение освен от предговор учебникът се състои от използвани съкращения (стр. 7), списък на използваната литература (стр. 8),

Стойна Пороманска

Τα νέα ελληνικά
για προχωρημένους

Ελληνοβουλγαρικά παράλληλα κείμενα

Новогръцки език
за напреднали

Гръцко-български текстови паралели

γ

Издателство „РОВИТА“
Велико Търново, 2020

първа част (9 – 332 стр.), втора част (333 – 446 стр.) и азбучен указател на думите в учебника (447 – 456 стр.). Първата част включва текстове от български и гръцки медии (печатни и електронни), отразяващи различни сфери на общественния живот в двете съседни страни, България и Гърция, начина на живот, характера и проблемите в живота на носители на българския и гръцкия език. Разделена е на единадесет урочни единици, съдържащи теми, свързани със средствата за масово осведомяване, печат, радио и телевизия, гръцко-български отношения, избори, стачки и окупации, демографски проблеми, проблеми на жената, проблеми на младежта, ООН, Европейски съюз, както и раздели, посветени изцяло на икономическата и научно-техническата лексика в българския и новогръцкия език. Всяка една от урочните единици освен текстовете съдържа и упражнения, граматически наблюдения със съответните примери върху по-трудни въпроси на новогръцката граматика, представляващи най-често остатъци от книжовната традиция, например остатъци от несъществуващия в съвременния гръцки език дателен падеж, от който са запазени само някои вкаменени форми и изрази, паралелни форми при наречията като резултат от вековното съществуване на книжовна и народна езикови форма, видове причастия, особености при спреженията на глаголите, прилагателни имена с две окончания и др. Всеки урочен раздел завършва с кратък речник на непознатите думи, често термини, някои от които не съществуват в наличните гръцко-български и българо-гръцки речници.

В сравнение с предишния учебник (2000 г.) за напреднали освен премахването на раздела за войни и оръжия много приятно впечатление правят и следните промени:

- актуализирането на текстовите паралели от българските и гръцките медии (печатни и електронни), защото, както твърди авторката в предговора, „учебникът по чужд език за възрастни обучаеми трябва да съдържа интересна информация и да е богат на съвременни изразни средства“;

- добавянето в края на всеки урок на гръцки сентенции и поговорки, които допълнително обогатяват както лексикалните познания на обучаваните, така и техните общи културни фонове познания, нужни в общуването с носители на гръцкия език;

- преместването на урочната тема за гръцката диаспора от втората в първата основна текстова част, както и добавяне на текстове за българската диаспора, тема изключително актуална, включваща данни за историята на явлениято в нашите две съседни страни и неговата острота в съвременния свят;

- от голямо значение за новото издание на учебника за напреднали неоелинисти е и добавянето на още два текста, свързани с новогръцката граматика: от една страна, за заемките в гръцкия език – един особено динамичен процес в съвременния гръцки език от езиковедска гледна точка, и от друга – коментар и таблици със склонението на новогръцките причастия, включ-

вайки и причастни форми, наследени от книжовния гръцки език и употребяващи се предимно в публицистични и юридически текстове, необходими за обогатяването на речниковия и лексикалния запас на обучаваните, и най-вече на новогречистите, с преводаческа ориентация и предизвикващи често пъти затруднения при превода на съответните форми;

– един важен нов ценен елемент в обновеното издание на учебника „Новогръцки език за напреднали. Гръцко-български текстови паралели“ са включените съвсем нови гръцко-български текстови паралели, засягащи българо-кипърските отношения, поради важността на добросъседските отношения с Република Кипър – страна членка на Европейския съюз, чийто официален език е съвременният гръцки език.

С изключение на добавянето на два нови текста към раздел „Култура“, втората част на учебника е запазена почти непроменена в сравнение с предишното му издание. Тя съдържа следните урочни раздели: „Култура“, „Исторически текстове“, „Географски текстове“ и „Политическо устройство“, и се отличава с двояк характер – от една страна, съдържа изключително ценни за обучаваните неоелинистични информации, например важни моменти от културата, историята, географията, както и фрагменти от конституциите на България и Гърция. Ето защо сме съгласни с мнението на авторката, изтъкнато отново в предговора на учебника, че „текстовете по история и география са необходими за обогатяване и разширяване на осведомеността на обучаемите, усвояване на гръцките названия на географските понятия и историческите събития, както и за елементарна ориентация в гръцката културна и историческа съкровищница“, тъй като те не са изгубили своята информативна стойност.

Познавам лично авторката Стойна Пороманска още от студентските си години в Софийския университет „Св. Климент Охридски“. Не на последно място, имах изключителната чест да ми бъде научен ръководител на докторската ми дисертация, защитена през 2017 г. с изключителна признателност за нейните отзивчивост и професионализъм. Заслужава също непременно да отбележа, че тя е доайенът на новогречистиката в България и с огромен принос за утвърждаването на изучаването на новогръцкия език като първа специалност в няколко висши учебни заведения в България от началото на 90-те години на миналия век до днес. Освен това е почетен професор и доктор хонорис кауза на няколко университета в България и в чужбина, автор на многобройни статии, студии, монографии в областта на новогръцкото езикознание, както и на речници и учебни помагала по новогръцки език, сред които и настоящият учебник. Необходимо е също да се отбележи, че голяма част от текстовите паралели, подбрани по тематика, са взети от престижни български и гръцки електронни и хартиени източници, напр. гръцките *To Βήμα*, *Καθημερινή*, *Πρώτο θέμα*, *RT*, *Ναυτεμπορική*, *NewSit.gr*, *TVONENEWS.com* и др. и българските *Standartnews*, *Bgonair.bg*, *24 часа*, *iNews*, *Dnevnik*, *Dnes.bg* и др.

Настоящият учебник на Ст. Пороманска с интересния подход в ЧЕО за напреднали чрез текстови паралели, означен като трета част от нейната поредица от учебници по новогръцки език за начинаещи и напреднали, сам по себе си, не представлява ново обновено учебно помагало, надграждащо първото издание от 2000 г. с почти запазената с малки допълнения втора част, без съмнение, ще допринесе за изграждане у изучаващите съвременния гръцки език на образа на Гърция в ХХІ век с препратки към историята и географията на страната, към характера и менталитета на носителите на гръцкия език.

ONE RENEWED ADVANCED LEARNERS' BOOK

Poromanska, S. (2020). *Τα νέα ελληνικά για προχωρημένους. Ελληνοβουλγαρικά παράλληλα κείμενα (γ')* / *Novogratski ezik za naprednali. Gratsko-balgarski tekstovi paraleli (III)*. Veliko Tarnovo: Rovita, 464 pp. ISBN: 9789548914413

✉ **Dr. Kalin Vassilev**

Department of Foreign Languages
Academy of Ministry of Interior
1, Alexander Malinov Blvd.
1712 Sofia, Bulgaria
E-mail: kkvasilev@gmail.com